

Revisi: S.P.

P.M. 3.3.1967.

Skrivelse av 17.6.66 fra Forbundet for Sosial opplysning til Statsministeren.

Her referertes til et utvalg som etter det opplyste skal være regjeringsoppnevnt 5.11.1958.

Dette utvalg skal ha trukket oppretningslinjer for tidligere NS-medlemmers stilling i statstjenesten gående ut på at disse ikke skal kunne opnå høyere, utadvendt eller utsatt stilling, og at hensyn også skal tas til hva, alvorlig forholdet under okkupasjonen var.

(Så vidt vites beste utvalget av nåværende dep.råd i Justisdepartet Bloch, personaldirektør i lønns- og prisdepartementet Döhlen og eksred.sjef Grøstad i Finansdepartet.)

Gjelder disse retningslinjer fremdeles?

I så fall: Hva vil bli gjort for virkelig resosialisering på dette felt av kompetente tidl. medlemmer av NS? når det gjelder ansettelser og avansement?

Det er en kjensgjerning at mangfoldige er "utrensket" og at mange har møtt vanskeligheter også i den senere tid særlig m.h.t. forfremmelser.

I boken "Norway and the second World War" s.153 innrømmer prof. Andenæs at særlig prester, lærere og jurister er blitt satt utenfor. Det samme kan gjelde offiserer.

Skal dette gjelde disse personer for all fremtid, hvor dyktige og lojale de enn er?

-0-

Forbundet for Sosial Oppreising har utgitt - og bidratt til utgivelse av - en rekke publikasjoner vedr. etterkrigsoppgjøret.

Se herom henvendelse av 21. desember 1962 til Stortinget "OM LANDSVIKOPPGJØRET", s. 23.

I denne brosjyre er (s. 26 nedest og flg.) poent på hva en restitusjon i den utstrekning den nå er gjennomførbar eksempelvis vil kunne omfatte.

1. Her nevnes:
Rettslig og moralsk oppreising for alle - levende og døde - som er dømt uten å ha forbrutt seg mot lover som gjaldt før 9. april 1940, og under den uriktige forutsetning av pågående krig og bistand til fienden. (Subjektive straffeforhetsbetingelser m.v.)
2. Adgang til ny prøvelse av hjernelen for det solidariske erstatningsansvar, og ny prøvelse av Finansdepartementets "Foreløpige oppgave over utgifter påført staten av Nasjonal Samling", samt eventuelt vurdering og avregning av de økonomiske fordeler NS-styret bragte landet.

At det solidariske erstatningsansvar hviler på særdeles avikten grunnlag er nå en ikke ualminnelig oppfatning. Prof. Andenæs betegner det som meget tvilsomt i boken "Norway and the second World War" s. 141.

3. Effektiv hjelp i tilfeller hvor det fremdeles er behov for resosialisering.

Jfr. eksempelvis det foran nevnte om ansettelse- og avansementsmuligheter for tidligere medlemmer av NS i statstjenesten. Det samme gjelder andre offentlige stillinger rundt om i landets kommuner.

Lignende betraktninger gjør seg gjeldende m.h.t.

4. Fjernelse av lovbestemmelser som virker diskriminerende for de såkalte landssvikere.

Som eksempel på diskriminerende lovbestemmelser som fremdeles gjelder kan nevnes:

Lov av 3.12.1948 nr. 7(~~8-23~~) om pensjonstrygd for sjømenn. Lovens § 23 har følgende bestemmelse:

"Den som er straffet etter den borgerlige straffelovs kapitel 8 eller 9, eller etter krigsartiklene i den militære straffelov, får ikke medregnet fartstid for lovens ikrafttreden....."

Efter dette vil altså fartstid f.eks. under 1ste verdenskrig og i mellomkrigstiden ikke bli medregnet som pensjonsgivende fartstid.

Forslag: bestemmelsen endres således at fartstid på tysk-kontrollerte båter under 2den verdenskrig ikke medregnes, når unntas båter som førte livsviktige varer til Norge (til beste for nordmenn).

Lov om krigspensjonering for militærpensjoner,
datert 13.12.46 nr. 21 § 2.

Bestemmelsen lyder:

"Den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av bestemmelsene i den borgerlige straffelovs kap. 8 og 9, eller av krigsartiklene i den militære straffelov skal nektes ytelser etter denne lov for seg og sine etterlatte. Det samme gjelder den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av de gjeldende straffebestemmelser for landssvik."

Her kreves altså ikke engang at forholdet skal være fastslått ved dom. Det er nok at vedk. a n t a s å ha gjort seg "skyldig".

Forslag: Endring således at også militærpersoner som f.eks. deltok i kampene i Norge og enten allerede var eller senere ble medlemmer av NS også vil kunne nyte godt av krigspensjoneringen.

Lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner (av 13.des. 1946 nr. 22)

Lovens § 1 nr. 2 har tilsvarende bestemmelse som nevnt i foregående omtale av loven for militærpersoner.

Forslag: Endring - eksempelvis bør også NS-medlemmer som ble skadet ved bombing på norsk territorium kunne oppnå pensjon.

Midlertidig lov om krigsskadetrygd for løssøre, 25.4.1947 nr. 3 § 1 sier:

".....Erstatning ytes i alminnelighet ikke til den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av bestemmelsene i den borgerlige straffelovs kap. 8 og 9, eller av artiklene i den militære straffelov. Det samme gjelder den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av den
....."

Øvrige lovgivning om straff for landssvik."

Bestemmelsen foreslås i likhet med de foran nevnte fjernet fra lovverket.

Lov av 25. mars 1960 nr. 2 om fordeling av den erstatning som settes i henhold til avtale av 7. august 1959 mellom Norge og Forbundsrepublikken Tyskland om ytelser til fordel for norske statsborgere som er blitt rammet av nasjonal-socialistiske forfølgelsestiltak sier i § 6:

"Krav et er 1-5 kan ikke gjøres gjeldende hvis
a) den som ble tatt til fange har gjort seg skyldig i forhold som rammes av den borgerlige straffelovs kapittel 8 eller 9 eller lov av 21. februar 1947 (nr. 1) om straff og økonomisk ansvar for landssvikarar. (landssviklova.).

Her gjør lignende betraktninger seg gjeldende som ovenfor nevnt.

Tilføyes i denne forbindelse: Den norske stat bør yte erstatning i tilfeller hvor fanger ble tilføyet skade som følge av fangenskapet under etterkrigsoppgjøret, (her i Norge)

Når det gjelder skadete frontkjemper, bør den norske regjering overfor Forbundsrepublikken Tyskland kreve at de får samme økonomiske støtte som tyske soldater. Så vidt vites har de hittil bare oppnådd støtte fra tysk hold gjennom Røde Kors.

-0-

Lit. Statistikk.

Ifl. "Statistikk over landssvik 1940-1945" (s. 13) omfattet rettsoppgjøret i alt 92.805 saker, som fordelte seg slik:

Dødsdommer	30	Frifinnelser	1.375.
Frihetsstraff	17.000	Påtaleunntakelser..	5.500
Annen straff	3.450	Henlagt etter	
Vedtatt forelegg på		bevisets stilling	37.150
frihetsstraff.....	3.120		44.025
Vedtatt forelegg på			
annan straff	25.180		
	<u>48.780</u>		

Ifl. den statistiske oversikt (s. 23) kan en av alle landssvikere regne med vel 45.000.- medlønn av NS.

Før krigen var tallet på straffete forbrytelser under 4.000.- pr. år (s. 13)

Den store forskjell i tallet på straffete personer er klart uttrykk for de såkalte landssvikforbrytelsers egenart, at de har en politisk bakgrunn og ikke skyldes vanlig forekommende kriminelle tendenser. NS-medlemmene representerte et annet syn enn seierherrenes tilhengere på hva som under okkupasjonen var særlig innvirkende på okkupert område.

At så mange ble omfattet av etterkrigsoppgjøret og ansåes hjemfalle til straff vakte ettertanke også i utlandet. (F.eks.: Professor dr. philos Lyder L. Unsted, Pennsylvania, "Sannheten om Quisling" og Ralph Howins: "Quisling Prophet without Honour".)

De som forfattere kritiserer og angriper etterkrigsoppgjøret i Norge. Politisk forfølgning uten rettslig grunnlag. Oppreisning burde være naturlig konsekvens ikke bare for de dømt, men for nasjonens egen skyld.

I Forbundets før nevnte brosjyre "OM LANDSVIKOPPGJØRET" (s.24) er oitert noen eksempler på fremragende, rettsindige nordmenns uttalelser om rettsoppgjøret. Her skal citeres 2 av disse:
Direktør Lorentz Vogt i Tünsbergs Blad 11.febr.1950:

"Alle er klar over at opgjøret over hele linjen betegner et nederlag for gamle anerkjente norske verdier. Vi er kommet ned i en sump, hvorav vi nå arbeide oss opp igjen."

H.r. advokat H. Kier N. rdt i "Det urettferdige Rettsspgjør"
s. 162:

s. 152:
"Det (rettsoppgjøret) har etter mitt skjønn fortrinnsvis
vært et politisk oppgjør som kan tjene til skvelk og advarsel
for ettertiden - ikke først og fremst for borgerne, men for
lovgiverne. Forhåpentlig."

Kritikken over etterkrigsoppgjøret har ennå ikke stilnet av, heller ikke fra folk som stod utenfor oppgjøret. I "Santiden 1966, hefte 4 har således dosent dr. philos Thomas Chr. Wyller en artikkel om Vidkun Quisling og rettsoppgjøret. Han taler her om etterkrigsoppgjørets to hovedkomponenter, den politiske og den rettslige og den blanding som utgjør oppgjørets egenart. Wyller uttaler at oppgjøret "summer av subjektive vurderinger og atskillige av dem har han" valgt å kalle politiske."

Derfor :

Derfor: En politisk oppgave å bøte på i all fall de verste følger av dette "urettferdige rettsoppgjør" (Professor Unstad har forøvrig betegnet oppgjøret som et "veritabelt redselsvelde" som bredte seg over landet.)

Opppreisning ytes (som ovenfor antydnet)

Historieforfalskning notarbeides

så vidt mulig objektiv fremstilling av olkuesjons-
tiden og hva der ved står i forbindelse
i autoriserte lærebøker.

Fromgang småten?

Dels startingsbehandling, og dessuten vilde meget kunne oppnås om staten som art i sakene gjenn-
opptak enkelte av dem i h.t. stryrl. §§ 414 og 419 og gikk
inn for å få dem fullstendig opplyst.